

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1[—], tanskoletne 2[—]; mesečna naročnina Din 20[—], zatlino 80[—]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15 621.

Št. 155

Ljubljana, četrtek, dne 9. julija 1931

Leto II.

Stalin

Ruski diktator Stalin, ki je po smrti Leninovi in po izgnanstvu Trockega iz Rusije neomejen gospodar v Rusiji, je imel te dni na šestanku ruskih sovjetskih gospodarskih strokovnjakov senzacionalen govor, kjer se je popolnoma odločil dosedanjim radikalnim komunističnim gospodarskim metodam. Stalinov govor pomeni znano privatno-kapitalističnih gospodarskih metod tudi v Rusiji.

Nova vohunska afera v Romuniji

Bukarešta, 8. julija. n. V Cluj so oblasti odkrile veliko vohunsko zaroto. Preiskavo vodi v največji tajnosti divizijsko sodišče. Listi poročajo, da so aretirali vse člane zarote, med drugimi kapetana Ciurcama in podporočnika Floresca. Ta dva častnika sta ukradla veliko politično pošto in jo izročila vohunom. Ni znano, ali so vohuni delovali v korist Madjarske ali sovjetske Rusije.

Mussolini obišče Berlin in London

Berlin, 8. julija. AA. Po nepotrjenih vesteh namerava Mussolini prvič po sedmih letih zapustiti Italijo in posetiti v začetku avgusta Berlin. Pravijo, da pojde Mussolini tudi v London. Poučeni krogi ničesar ne vedo o tem. Pravijo pa, da bo Brüning, ko poseti Rim, prav gotovo povabil Mussolinija, naj pride v Nemčijo. V primeru takih povabil je Mussolini delegiral za svojega zastopnika običajno zunanega ministra Grandija. Listi ne verujejo, da pride Mussolini v Berlin. Poudarjajo pa, da bi doživel v tem primeru naravnost kraljevski sprejem.

Stimsonovi sestanki v Rimu
Rim, 8. julija. AA. Državni tajnik Združenih držav Stimson bo imel sestanek z zunanjim ministrom Grandijem. Mussolini ga bo sprejel v palači Venezia.

Vprašanje dr. Strafelle

Dunaj, 8. julija. d. Odbor za prometne zadeve v Narodnem svetu je obravnaval danes znane predloge, da se razveljavijo pogodbe dr. Strafelle. Po daljši razpravi je bil v poimenskem glasovanju socialno-demokratski predlog, da se te pogodbe razveljavijo, odklonjen. Z 12 glasovi proti 9 pa je bil sprejet krščansko-socialni predlog, po katerem naj bi se odločilni činitelji začeli s Strafello pogajati, če bi bil pripravljen pristati na znižanje svoje pokojnine ali se ji sploh odpovedati.

Sovjetsko sožalje Italiji

Rim, 8. julija. AA. O priliki smrti vojvode d'Aoste je prejelo zunanje ministrstvo sožalno brzojavko tudi od vlade Sovjetske Rusije.

Uradno poročilo o katastrofi podmornice »Poseidon«

London, 8. julija. AA. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je prvi lord admiraltete Alexander poročal o katastrofi podmornice »Poseidon« blizu Veljaheja. Dejal je, da se je moštvo, ki je bilo v prednjem delu podmornice, junaško obnašalo. Večina tega moštva se je rešila.

Po poročilu poveljnika angleškega brodograditeljskega podjetja »Poseidon« po katastrofi takoj odredilo, naj se zapro zaklopnice, da ne udre v podmornico voda. Medtem se je pa podmornica že potopila. Topničar Willis je tedaj obvestil svoje tovariše, da bo spustil v prednji oddelek vodo, da tako izravna notranji pritisk z zunanjim. Zaprti mornarji so delali v temi. Ko je v oddelek polagoma vdrla voda, je Willis svoje tovariše bodril, naj bodo pogumni. Po dveh urah so pokrov toliko dvignili, da se je posrečilo splavati dvema mornarjema na površje. Ker je bil pritisk vode prehud, se je pokrov zopet zaprl. Eden mornarjev je padel, ko so ga rešili, v nezavest in umrl. Oni, ki so ostali v podmornici in brodiili že do kolen v vodi, so ponovno odprli pokrov, nakar so se rešili še drugi 4 mornarji. Poročilo poveljnika zaključuje, da je katastrofa podmornice »Poseidon« ponovno dokazala tradicijonalen pogum in prisotnost duha angleških mornarjev.

Dopolnilna pogajanja glede moratorija Nemčiji

Angleški tisk o pomenu doseženega sporazuma — Francoski pridržki niso bistvenega značaja — Leto moratorija se mora izrabiti za proučitev celotnega problema vojnih dolgov

London, 8. julija. AA. Razgovori s francosko vlado glede nameravane konference strokovnjakov prizadetih držav v Parizu se nadaljujejo. Strokovnjaki bodo morali proučiti pridržke francoske vlade k predlogu ameriškega predsednika Hooverja. V Parizu stoji na stališču, da bo morala konferenca trajati več kot en teden.

Komentarji angleškega tiska

Današnji listi z velikim zadovoljstvom komentirajo pariški sporazum.

»Times« pravijo, da bo pariški sporazum ojačil kredit nemške države, ki je bil že skoraj popolnoma izčrpan. List dalje poudarja, da se bo Nemčija polagoma gospodarsko popravila in da jo bo možno rešiti gospodarskega poloma, ki ji je grozil zadnje čase. Rešiti se morajo sicer še razne težkoče med državami-podpisnicami Youngovega načrta, vendar je francoska vlada načelno sprejela moratorij in tako pristala na to, da Nemčijo za 12 mesecev popolnoma oproste vseh reparacijskih plačil. V primeru s to nad vse velevažno koncesijo so francoski pridržki postranske važnosti. Govoreč o francoskem pridržku v vprašanju garancijskega fonda, »Times« pravijo, da so Hooverji predlogi popolnoma izven obsega Youngovega načrta in da so Franciji pri sporazumu priznali, da z odgoditvijo plačila brezpogojnih anuitet ostanejo njena juridična prava napram Youngovu načrtu popolnoma nedotaknjena. List nadaljuje, da je težko razumeti, zakaj zahteva Francija izpremembo pravic drugih držav-upnic. Glede vprašanja reparacijskih držav v blagu bo potrebna posebna konferenca strokovnjakov, ker je zadeva zapletena. List nadaljuje, da bo morala ta konferenca končno vendarle oprostiti nemško vlado reparacijskih dobav. Prekarni položaj nemškega kredita zahteva takojšnji sporazum v tem vprašanju.

»Morningpost« piše, da bo vsakdo z veseljem delil zadovoljstvo, da je Hoover predlog prodr. Vendar je potrebno, da se v bodoče za vsako ceno prepreči nadaljna odlašanja. Zato je potrebno, da bo konferenca, ki bo razpravljala o podrobnostih Hooverovega načrta, zasedala permanentno in čim prej prišla do sporazuma. Hoover predlog bo brezdvomno, če stopi takoj v veljavo, sveto ogromno koristil.

»Daily Herald« pravi: »Hooverov načrt je stopil sedaj v veljavo. To je velik uspeh. Vendar ne zadostuje. To leto odmora se mora izrabiti za proučitev celotnega problema dolgov in za da-

lekošne finančne reforme.« Predvsem pa, končuje list, je treba v tem času dejanski omejiti oboroževanje.

Nemci zadovoljni

Berlin, 8. julija. AA. Nemška javnost je v splošnem zadovoljna s sporazumom v Parizu. Mnogi obžalujejo le to, da ni padla odločitev o tako važnem vprašanju blagovnih reparacijskih dobav. Državna vlada je izdala proglas na narod, ki v njem izraža nado, naj bi Hooverova akcija rodila koristne sadove. Prihranek, ki ga bo prinesel Hooverov predlog o enoletni odložitvi reparacijskih plačil, je namenjen okrepitvi državnih in javnih financ.

Pristanek drugih držav

London, 8. julija. AA. Na včerajšnji seji spodnje zbornice so vprašali podtajnika za zunanje zadeve Daltona, kako stališče zavzemajo razne države do Hooverovega predloga. Dalton je odgovoril, da so stališča Anglije, dominijonov in indijske vlade že znana. Avstrija, Bolgarija, Nemčija in Italija so brezpogojno sprejele Hooverov predlog. Belgija, Češkoslovaška, Grška, Poljska, Japonska, Portugalska, Romunija in Jugoslavija so sprejele Hooverov načrt v načelu. Vendar so stavile v nekaterih primerih neke pridržke. Madjarska doslej še ni odgovorila.

V Parizu je prišlo do sporazuma. Pogajanja z drugimi državami se niso vršila.

Amerika se udeleži sestanka strokovnjakov

London, 8. julija. n. Iz poročil tukajšnjih listov sledi, da je britanska vlada sklenila sklicati strokovnjake in zunanje ministre držav, ki so podpisale Youngov načrt, na konferenco, ki se bo vršila prihodnji teden v Londonu. Te konference se bodo udeležili tudi zastopniki Nemčije in Združenih držav. Angleški poslanik v Parizu je že sinoči izročil francoski vladi londonsko vabilo. Prihodnji teden bo Briand v spremstvu strokovnjakov odpotoval v London.

London, 8. julija. AA. Konferenca strokovnjakov držav-podpisnic Youngovega načrta se sestane v Londonu 17. julija. Ta dan bo odpotoval ministrski predsednik Macdonald v Berlin. Konference se bodo udeležili zastopniki ameriškega zakladnega ministrstva v svojstvu svelovalcev.

Washington, 8. julija. AA. Vlada je pripravljena udeležiti se konference evropskih strokovnjakov v Londonu, kjer bodo razpravljali o tehničnih podrobnostih Hooverovega načrta, kakor je včeraj predlagal Macdonald.

Huda napetost med Vatikanom in fašizmom

Sv. stolica odklonila noto italijanske vlade in jo vrnila Mussoliniju — Prvi odločen odpor Vatikana proti fašizmu

Rim, 8. julija. v. Odnosaji med Vatikanom in fašistovsko vlado so se po zadnji encikliki močno poostri. Poleg enciklike, ki je bila objavljena v inozemstvu in v vatičanskem glasilu »Osservatore Romano«, pa je napravila sveta stolica skoro istočasno še drug korak, ki dokazuje, da se je odločila za odločen odpor proti stališču fašistovske vlade v sporu radi Katoliške akcije.

Vatikan je noto italijanske vlade, s katero je Mussolini odgovoril na svoječasni protest svete stolice radi razpusta mladinskih organizacij Katoliške akcije, rimski vladi enostavno vrnil s pospremnimi pripombami, v katerih daje Mussoliniju razumeti, da Vatikan njegove note ne more sprejeti, in kakšno novo noto bi smatrala sveta stolica sploh za sprejemljivo. V teh pripombah naglašava sveta stolica, da Vatikan ne more sprejeti izrazov, ki jih vsebuje italijanska nota. Člani katoliških mladinskih organizacij, ki jih smatra papež kot za svoje otroke, se označujejo v tej noti kot prevratni elementi in celo kot prostozidarji. Nota uporablja ironijo kot argument, posebno pa tedaj, ko pravi italijanska vlada, da je z razpustom katoliških organizacij napravila Vatikanu uslugo.

Pripombe svete stolice poudarjajo dalje, da je bil papež pri zadnjih incidentih razžaljen in da torej cerkev ne more dopustiti, da bi italijanska vlada podrejevala izraz svojega obžalovanja šele rezultatu preiskave. Končno pravi Vatikan, da bo odklonil vsako nadaljevanje pogajanj, dokler se ne prekliče odlok o razpustu mladinskih organizacij Katoliške akcije. Glede te točke stoji sveta stolica na stališču, da bi sprejem vabila k pogajanjem italijanske vlade ne pomenil nič drugega, nego da Vatikan priznava svojo krivdo.

V vatičanskih krogih se končno obžaluje, kot dobrim diplomatskim maniram nasprotujoče, dejstvo, da je bila vsebina italijanske note prezgodaj sporočena zastopnikom inozemskega tiska. Vsekakor pa Vatikan svojih pripomb ne smatra za odgovor italijanski vladi, temveč samo kot obrazložitev dejstva, da je italijansko noto zavrnil, t. j. da je ni hotel sprejeti. Prvič po izbruhu konflikta med katoliško cerkvijo in fašizmom je na ta način postal odpor svete stolice zelo odločen, dočim je dosedaj Vatikan bil navadno v sporih z rimsko vlado precej blag in popustljiv. Govori se celo, da je papež še pred italijansko noto izjavil: »Znali se bomo upreti

vsem zasedam.« V vseh svojih privatnih avdiencah baje naglašava sveti oče, da je v pravu in da sta ves episkopat Italije kakor tudi ves katoliški svet z njim in da vsemogočni Bog bo tudi to zadevo uredil.

Pogreb vojvode d'Aosta

Trst, 8. julija. n. Truplo pokojnega vojvode d'Aosta so prepeljali iz Turina v Redipuljo. Vlak, v katerem so prepeljali truplo nekdanjega poveljnika tretje armije, sta spremljala dva posebna vlaka. V prvem so se peljali zastopniki vlade in generali, v drugem pa kralj in kraljica ter prestolonaslednik Umberto s spremstvom. Danes so truplo pokojnega vojvode pokopali na pokopališču v Redipulji. Pogreba so se udeležili poleg pokojnikovih vdov in njegovih otrok vsi člani italijanskega kraljevskega doma. Pogreb je bil izrazito vojaškega značaja. Za krsto so sledili: zastopniki vseh armijskih zborov, mornarice, letalstva in fašistovske milice. V sprevodu so nosili zastave vseh polkov tretje armade.

Angleški krediti Rusiji

London, 8. julija. AA. Angleška vlada je dala jamstvo do višine 10 milijonov funtov (275 milijarde Din) za nabavo težkih industrijskih in kmetijskih strojev, ki bi jih Anglija poslala Rusiji.

Koniec komunizma v Rusiji

Treba je pomesti s sistemom enakih mezd za kvalificirano in nekvalificirano delo! Mezda mora odgovarjati tudi v dobi socializma delu in ne potrebam delavca! To sta obe temeljni misli, ki tvorita jedro senzacionalnega govora sedanjega diktatorja sovjetske Rusije Stalina na konferenci voditeljev ruskega gospodarstva, o kateri smo poročali včeraj. Stalin je napovedal na omenjeni konferenci radikalno reformo produkcijske in delavske politike, ki se ima takoj uvesti, a obe navedeni glavni smernici kažeta z vso jasnostjo, da ne gre pri tem nikakor le za nekako akcijo taktične narave, temveč da imamo opraviti s pravo herezijo, s pravim krivoverstvom v pogledu dosedanjih nedotakljivih gesel boljševiških »nebes na zemlji«.

Eno izmed takih gesel boljševiške mistike je bila enakost vseh delavcev brez razlike in za vsako ceno v pogledu mezd. To načelo je zahtevalo takoj drugo sorodno, namreč načelo odmerjanja mezd ne po delu, kvalifikaciji in sposobnosti, temveč po individualni potrebi delavca. Le v tem pogledu se namreč more sploh govoriti o nekaki enakosti med ljudmi, kajti vsi so ustvarjeni na isti način in morejo živeti v skrajnem slučaju s približno isto količino življenjskih potrebščin.

Vsa socialna gospodarska politika v sovjetski Rusiji je slonela docela na tej podlagi, ki je bila nedotakljiva, tako da ni nihče smel na njej ničesar majati ali rahljati. Kdor bi si bil dovolil kaj podobnega, bi bil proglašen za protirevolucionarja in sovjetska politična policija GPU bi opravila ostalo po znanih metodah, ki so tej ustanovi lastne. Sedaj pa prihaja s takimi protirevolucionarnimi idejami na dan sam najvišji čuvár boljševiške revolucije in njen diktator Stalin, z idejami, ki ne pomenijo nič drugega, nego da se tudi komunistični raj zopet vrača k sistemu dela in delovnih mezd, ki so v splošnem v veljavi v tako obsovanih in toliko kletih »kapitalističnih« državah.

Tak je smisel Stalinovega nastopa, ki pomeni po vsem prejšnjem odločilen korak na nova pota in začetek prave pravice revolucije od zgoraj v smeri na desno. Kot smo rekli, je to z stališča boljševiškega nauka naravnost protirevolucionarno krivoverstvo. Če so se morali boljševiki odločiti za tak usoden korak, pomeni to, da so morali biti prisiljeni po okoliščinah v sovjetski produkciji, ki morajo biti naravnost neizprosne narave.

Stalin sam je omenil več takih okoliščin. One so direktne posledice režima enakosti mezd. Skoro polovica delavcev — po njegovih lastnih besedah — stalno menjava delo, prehaja torej iz enega podjetja v drugo, oziroma iz ene panoge v drugo. Ker je mezda povsod enaka, je pač za delavca vseeno, kje se nahaja in kaj dela. Posledice za produkcijo pa morajo biti le najpogubnejše. Spričo take nestalnosti je specializacija delavcev sploh izključena in nemogoče je obstoj delavskih strok in poklicev. Delavec, ki stalno spreminja podjetje in stroko, je dalje tudi po svoji kvalifikaciji manj vreden, kajti določena stopnja spretnosti in sposobnosti je nerazdružno spojena z držno vajo in torej tudi s stalnostjo službe.

Nič manj katastrofalna pa ni posledica takih razmer vsled tega, ker jih spremlja silna potratna delovna energija, ki izključuje vsak trajen in smotren napor v določeni smeri. A brez takega napora ni mogoče nikak napredek. K vsemu temu pa je treba dodati še naravni zakon, ki vlada vso skozi v življenjskem naporu človeka, da namreč nihče ne vrši večjega napora, nego je potreben za zadovoljitev duševnih in materialnih potreb. Ves naravni razvoj volje do napora gre v smeri najmanjšega odpora, če ga večja korist in večje individualno zadovoljenje ne vodita v drugačno smer.

V režimu absolutne enakosti mezd postane vlada tega naravnega načela absolutna in njegove neizogibne posledice so take, kakršne mora danes javno žigosati Stalin v raju, ki ga je sam ustvaril: splošna zmešnjava v delovnem naporu, padeč tega napora na najnižjo stopnjo, nezanesljivost delavcev, odsotnost vsakega interesa na podjetju in na produkciji, z eno besedo: skoro popolna produkcijska nesposobnost in neupornost delovnih moči.

Boljševiški mogotci so se morali prepričati o katastrofalnosti takega položaja posebnost sedaj, ko zahtevajo od ruskega delavstva silen in izreden napor za izvršitev svojega pelletnega načrta. Gori omenjeni naravni zakon, ki vlada v človeškem naporu, je s svojimi nevzdržnimi posledicami prepričal tudi boljševiške »evangeliste«, da se da napor delovne sile potencilati le z drugačno organizacijo nego je komunistična. In taka tekoma stoletij preizkušena organizacija dela sloni ravno na diferencialni mezd na podlagi sposobnosti, pridnosti, vestnosti in izvršenega dela ter različnih kvalifikacij.

Boljševiki, ki so se odločili sedaj za to dalekosežno reformo, so storili to, kot smo že rekli, pod pritiskom železnih potreb življenja samega. Bili so postavljeni pred

Carinska unija pred mednarodnim sodiščem

Avstrija je imenovala za svoja zastopnika dr. Kaufmanna in profesorja dr. Sperla

Dunaj, 8. julija. d. Zastopstvo pri razpravah pred stalnim mednarodnim sodiščem v Haagu v zadevi avstrijsko-nemške carinske zveze, ki se prične 20. t. m., je bilo razen agentu avstrijske zvezne vlade profesorju dr. Erichu Kaufmannu poverjeno tudi profesorju dunajskega vseučilišča dr. Hansu Sperlu. Oba imenovana profesorja bosta zastopala avstrijsko zvezno vlado pred stalnim mednarodnim sodiščem. Dvorni svetnik profesor dr. Hans Sperl deluje od leta 1900. kot profesor za

pravo in državnoznanstvo na dunajskem vseučilišču. Od mnogih njegovih del je posebno treba omeniti njegov učbenik civilnega pravosodja kakor tudi njegovo delo: »Nacionalizem, internacionalizem in pravni red«.

Postopek pred haaškim sodiščem je tačen. Tudi razsodba haaškega sodišča, ki bo izšla najbrže šele konec avgusta, ne bo objavljena, temveč se sporoči Svetu Društva narodov.

Proces proti teroristom iz Nove Gradiške

Odnosaji med Košutićem in Perčecem -- Teroristi so nameravali umoriti tudi zagrebskega župana

Beograd, 8. julija. l. Predsednik Arnerić je otvoril drugo nadaljevanje procesa proti teroristom iz Velike Gradiške davi ob 8. uri. Zasiłanje glavnega obtoženca Ivana Ljevakovića starejšega se je nadaljevalo. Obtoženec je pripovedoval o svojem bivanju na Dunaju. Zanimivo je, da je povedal o nasprotstvih med Avgustom Košutićem in Perčecem, o katerem je Ko-

šutić izjavil, da mu ne zaupa, da je mož brez idej, da nima nikogar za seboj in da lovi pač ljudi, kakor mu pridejo pod roke. Perčec je obtoženec prigraviral, naj organizira umor Karla Kovačevića, obtoženec sam pa je Perčecu dejal, da bi bilo prav, če bi umorili tudi Stjepana Srkulja. Opoldne je predsednik Arnerić razpravo prekinil in jo odgodil do jutri.

Strašen požar v Mlaku pri Kranju

Pet gospodarstev uničenih — Pol milijona škode

Kranj, 8. julija. Mlaka je majhna vasica, ki leži sredi gozda ob cesti, ki vodi na Trstenik in Golnik. Zadnje dni je vladala nad severno okolico Kranja velika vročina in sopro. Včeraj zvečer pa se je dvignil veter, ki je trajal vso noč in danes ves dan. Pihalo pa ni le v eno stran, marveč na vse strani obenem.

Ogenj pri čevljarju Semenu

Danes okrog 2. popoldne je žena čevljarja Alojzija Semena, ki ima svojo hišo ob koncu vasi nekoliko oddaljeno od drugih, pripravljala kruh za peko. V veliki peči je napravila grmado in jo zažgala. Najbrže pa že dolgo časa niso omeli dimnika ali pa je iskra ušla skozi steno dimnika, zgodilo se je, da se je na enkrat vnela slamnata streha. Gospodinja ni opazila ognja. Nič hudega ni slutila in je mirno pekla svoj kruh. Nenadoma pa je začela klicati nje vaščanov, ki so prihajali od vseh strani. Ogenj je zajel že vse ostrešje in se lotil že hiše same. Pomagali so, a bili so brez vsake moči proti ognju, ki ga je z vso silo netil veter. Pogorela je vsa hiša, le nekaj pohištva, obleke in star šivalni stroj so rešili.

Junaško dekle

Pri reševanju pa se je zgodila še ena nesreča. Pogumno dekle, 21letna Marija Kopač se je odpravila v hišo, da bi rešila še nekaj stvari. Ko se je vračala, se je nenadoma nanjo sesulo goreča tramovje. S težavo so jo izkopal in rešili takojšnje smrti. Z vso naglico so jo odpeljali v Kranj k zdravniku dr. Josipu Bežku. Ta ji je za silo obvezal težke opeklina na obeh rokah, obeh nogah in na glavi. Nato pa jo je avto ljubljanske rešilne postaje, ki so jo poklicali na pomoč, odpeljal v težkem stanju v ljubljansko bolnico.

Razen stanovanjske hiše je Semenu pogorel tudi svinjak z enim prašičem. Gospodarskega poslopja čevljar Semen ni imel. Zavarovan je bil za 40.000 Din, škoda pa, ki mu jo je napravil požar, sega preko 50.000. Ostalo mu je le še golo zidovje.

Posestnik Sušnik najhuje prizadet

Veter je zanesel iskro čez sosednje drevje do okrog 170 m oddaljene hiše Simona Sušnika po domače Dolharja. Tudi Dolharjeva hiša se je nenadoma vnela. Poleg hiše so bila gospodarska poslopja, ki si jih je ogenj drug za drugim osvojil. Sušnikova hiša, hlev, pod, šupa, drvarnica, svinjak, vse je pogorelo do tal. Tudi dva prašiča je ogenj požgal. Pohištvo so komaj odnesli na vrt, živinca odgnali v gozd. Nesrečnemu posestniku je pogorela krma, gospodarsko orodje, poljedelski stroji, med njimi ena mlaticina, vozovi, skoraj vse. Dolhar je pretrpel največjo škodo. Zavarovan je bil le za 30.000 proti 210.000 Din, ki mu jih je vzel ogenj.

izbero: ali morajo žrtvovati svoj pelletni načrt za gospodarsko obnovo Rusije ali pa komunistem. Spoznanje, da se s komunističnim delovnim sistemom ne da doseči nikak resen produkcijski napor, jih je naglalo, da so žrtvovali komunistem. To spoznanje je pa pomenilo začetek konca ruskega komunizma in s tem začetek normalizacije socialno-gospodarskih razmer v tej ogromni deželi. Normalizacije, ki bo morala zopet dovesti do listvenega izenačenja gospodarskih prilik v Rusiji s prilikami po ostalem svetu. V tem pogledu pa bo ta Stalinova reforma tudi velikega zgodovinskega pomena, kajti nobenega dvoma ni, da tiči v razliki med socialno strukturo sovjetske Rusije in ostalega sveta tudi eden izmed prvih vrvkov sedanje svetovne gospodarske krize.

Potovanje predsednika vlade generala Živkovića po Bosni

Beograd, 8. julija. AA. Predsednik vlade in minister notranjih zadev armijski general Peter Živković je ob 9. jutraj prispel v Doboj, kjer mu je prebivalstvo priredilo svečan sprejem.

Predsednik občine je pozdravil predsednika vlade z govorom, v katerem je kratko orisal tamkajšnje lokalne razmere. Za njim so govorili zastopniki posameznih društev, nato pa so predsednika vlade spremili v občinsko posvetovalnico, kjer so se odborniki zbrali na izredno svečano sejo. Načelnik občine Vujičić je otvoril sejo z daljšim govorom, in pozdravil predsednika vlade. Govornik je sklenil z besedami: »Naj živi naš predsednik vlade!« kar so vsi navzoči sprejeli z navdušenim pritrdjevanjem.

Predsednik vlade se je zahvalil v kratkem govoru, v katerem je naglasil, da vlada dela po intencijah Nj. Vel. kralja, in ker zdaj ni več strankarskih bojev, lahko vsi državljani složno delujejo v blagor države.

Nato je predsednik vlade general Živković sedel v avto in nadaljeval pot ob Savi. Ob 12:30 je avto privozil v Bosanski Šamat in je nadaljeval pot proti Babinemu gradu. Ob 15. popoldne je prispel v Cerne, ob 15:30 pa je nadaljeval pot proti Vinkovcem, kamor je prispel ob 17:35. Kakor povsod na potovanju je ljudstvo tudi tu predsednika vlade pozdravilo z navdušenimi vzkliki Nj. Vel. kralju, združenji Jugoslaviji in kraljevski vladi.

Ob 21:30 je predsednik vlade prispel v Beograd.

Nov pravilnik o uporabi industrijskih tirov

Beograd, 8. julija. AA. Na prošnjo centrale industrijskih korporacij je prometni minister odredil, da se predpiše nov enotni pravilnik o uporabi industrijskih tirov in pogodba med državnimi železnicami in posameznimi industrijami.

Natečaj za 15 mest sodnih poročnikov

Beograd, 8. julija. l. Vojno ministrstvo je razpisalo natečaj za 15 kandidatov za mesta aktivnih sodnih poročnikov. Prijave je treba poslati neposredno sodniškemu oddelku pri vojnem ministrstvu do 1. avgusta t. l.

Prošnje za študiranje v inozemstvu

Beograd, 8. julija. AA. Prosvetno ministrstvo je razposlalo okrognico prosvetnim oddelkom banknih uprav, v kateri jih opozarja, da morajo vsi študentje, ki hočejo študirati v tujini, poslati svoje prošnje prosvetnemu ministrstvu preko prosvetnih oddelkov banknih uprav.

Izplačilo dolžnih plač železniškim delavcem

Beograd, 8. julija. AA. Uprava Zveze jugoslovanskih železničarjev je intervenirala, naj se železniškim delavcem izplačajo dolžne dneve iz leta 1923, ki so nastale pri novem obračunavanju ur. Na zadnjo vlogo uprave je prometno ministrstvo sestavilo mešano komisijo, v kateri so bili zastopani tudi člani uprave Zveze jugoslovanskih železničarjev. Na sklep te komisije je minister odredil, da se vsi ti zaostanki na dnevah morajo železniškim dnevničarjem takoj izplačati. Skupno znašajo te plače 118 milijona Din. Krediti za to so že zagotovljeni.

Za naravno svilo proti umetni

Beograd, 8. julija. AA. Mednarodna zveza izdelovalcev svile je sklenila, da se bo vršil njen kongres 15. septembra v Parizu. Leta 1932. bo kongres v Düsseldorfu in se bo tam razpravljalo o intenzivni propagandi za prirodno svilo. Narodne zveze bodo priredile pred tem v vseh državah dan svile, kjer bodo skušale dokazati prednosti prave prirodne svile.

Prepovedani in dovoljeni listi

Beograd, 8. julija. AA. S sklepom notranjega ministra je prepovedano uvažanje in širjenje listov »New Canadian«, ki izhaja v Winnipegu v Kanadi; »Ruski Golose«, ki izhaja v ruščini v New Yorku kot komunistični organ; »Ukrajinski robotnik«, ki izhaja v Winnipegu; »Novi mir«, ki izhaja v ruščini kot komunistični organ; »Rabotnik«, ki izhaja v poljščini v Detroitu; »Rabotnik«, ki izhaja v ruščini v Winnipegu, in knjigi »The XYZ of Communism«, ki izhaja v New Yorku. — Dovoljeno pa je uvažanje in razširjanje v naši državi lista »Die Stundes«, ki izhaja na Dunaju.

Hude nevihte v Nemčiji

Berlin, 8. julija. AA. V raznih krajih Nemčije so bile zaradi neznosne vročine hude nevihte. Ponekod so bile tudi poplave, ki so poškodovale mestoma tudi železniško progo. Materialna škoda je velika.

Berlin, 8. julija. AA. Od nedelje dalje divjajo nad Nemčijo skoraj neprestano nevihte, ki imajo zaradi velike vročine značaj preloma oblakov. V nedeljo so nevihte zadele Berlin, snoči pa Harz. Houdurniki, ki so gnali s seboj velike množine izruvanih dreves, so razdrli na več krajih železniško progo. Ena oseba je utonila. Gmotna škoda je velikanska.

Brezposelnost v Nemčiji

Berlin, 8. julija. AA. Brezposelnost v Nemčiji pada zelo počasi. V drugi polovici junija se je zmanjšalo število brezposelnih samo za 38.000. Dne 30. junija je bilo v Nemčiji 3.960.000 brezposelnih.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 8. julija. (d). Večinoma jasno, nepet topleje.

Požar pokončal tri gospodarstva hkratu

A tudi pri njegovem posvetu se požar ni ustavil. Ko mu je posvetu pogorelo skoraj do tal so prihiteli gasilci od vseh strani. Ogenj pa je med tem hkrati zajel gospodarska poslopja in hiše Janeza Miklavčiča, Petra Sajovica in Franca Skofliča. Gasilci so komaj in komaj obvarovali stanovanjske hiše zadnjih treh, da jim niso pogorele. Gospodarskih poslopij niso mogli rešiti. Miklavčiču je pogorel pod, okrog 20 vozov mrve in nekaj starih vozov, Sajovcu je pogorel hlev, okrog 15 vozov mrve in nekaj vozov detele ter vsi vozovi. Sajevic je bil zavarovan za 26.000 Din, škoda je utrpel nad 50.000 Din, Skofliču sta pogorela hlev in lopa. Vnela se je tudi že hiša, opeka na strehi mu je popokala, vendar so gasilci z uspehom ukrotili ogenj na njej. Škoda, ki jo je Skoflič utrpel cenijo na 100.000 Din. Bil je zavarovan, a sam se ni mogel spomniti za koliko. Listine, ki so pričale o njegovem zavarovanju — bil je zavarovan pri raznih zavarovalnicah —, pa ni mogel rešiti. Ljudje so mu rešili orodje, živino in pohištvo.

Požrtvovalno delo gasilcev

Težka je bila ljudem borba proti ognju, še težja proti vetru. Prišlo je goreti na enem koncu. Prihiteli so ljudje, gasili in reševali. A komaj so se prav lotili dela, je zagorelo na drugem koncu, kakor je pač nanesel veter. S pogorišča se je dvigal silen dim, ki ga je veter zanašal proti jugu, tako da so ga opazili celo Kranjci, ki so z avtomobili, vozovi in kolesi hiteli na kraj nesreče in pomagali, kolikor je bilo v njihovih močeh. V Kokrici in Predosljah so zvonovi bili plat zvona. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Kokrice, Predoselj, Kranja, Suhe, Primskova in Britofa. Vode za gašenje ni manjkalo. Skozi vas teče potok Mlaka, pa tudi vodnjaki pri hišah so bili polni vode. Kranjski gasilci sploščka niso vedeli, kje gori. Odhiteli so v Bobovcu pri Kokrici, ker so mislili, da se je vnela Zabetova opekarna. Ko so spoznali, da so se zmotili, so naložili na svoje vozove opekarniške delavce in z njimi vred odhiteli na Mlako. Gasilci in ljudje so storili vse, kar je bilo sploh mogoče. Rešili pa niso niti polovice onega, česar se je lotil ogenj.

Pogled na pogorišče je strašen: golo, očrnelo zidovje, med katerim še vedno tli in se vnema očrnelo tramovje. Veter še vedno divja nad vasjo. Gasilci so morali ostati na Mlaki, ker bi se prav zlahka pripetilo, da bi se ogenj znova vnel in uničil še vse ostalo.

Ukinitev trgovske akademije v Brčkem

Beograd, 8. julija. AA. S sklepom trgovskega ministra se ukine državna trgovska akademija v Brčkem. Likvidacija se bo vršila postopoma: letos se ukine I. razred, drugo leto II. razred, v šolskem letu 1934/35. pa IV. razred.

Strašna vročina in suša na Madjarskem

Budimpešta, 8. julija. n. Od včeraj vlada tu kakor tudi po vseh ostalih krajih države velika vročina. Opoldne je kazal toplomer v senci 34 C. Reševalni oddelki je imel v Budimpešti mnogo posla. Več sto ljudi se je na ulici onesvetilo. Na deželi je zavladala tolika suša in vročina, da morajo kmetje med 11. in 15. uri prekiniti delo in ga opravljati ponoči.

Samomor bivšega španskega diplomata

Pariz, 8. julija. n. Bivši španski diplomat Pascari, ki je v časih pred revolucijo igral važno vlogo v španskem Maroku, se je v nekem tukašnjem hotelu umoril, ker so mu zmanjkala vsa gmotna sredstva.